

Seat No. : _____

N06-103

November-2014

B.Ed., Sem.-I

B-510 : Business Organisation Management (BOM)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (1) બધા જ (પાંચેય) પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(2) વિકલ્પો આંતરિક છે.

(3) જમણી બાજુ દર્શાવેલ આંક પ્રશ્નોના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

1. (a) નીચે આપેલ બે પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે ‘750’ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : **10**
(1) બેંકનો અર્થ જણાવો. બેંકના પ્રકારો જણાવી કોઈપણ બે પ્રકાર ચર્ચો.
(2) વીમાનો અર્થ આપી તેના સિદ્ધાંતો સમજાવો.
(b) નીચે આપેલ ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે ‘125’ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : **4**
(1) ટૂંકનોંધ લખો : વીમા યોગ્ય હિત
(2) ઓવરડ્રાફ્ટ અને કેશકેડિટનો તફાવત આપો.
(3) વીમો જોખમથી ઉદ્ભવતા નુકશાનની વહેંચણી કરે છે, જોખમથી થતું નુકસાન અટકાવતો નથી.
2. (a) નીચે આપેલા ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના આશરે ‘100’ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : **6**
(1) ‘અભિપ્રેરણા કાર્યસંતોષ વધારે છે.’ – વિધાન સમજાવો.
(2) આયોજનના લક્ષણો જણાવો.
(3) ‘અંદાજપત્ર આંકડાની માયાજાળ છે.’ – સમજાવો.
(b) નીચે આપેલા બે પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે ‘500’ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : **8**
(1) આયોજનની વ્યાખ્યા જણાવી આયોજનના તબક્કા જણાવો.
(2) જરૂરિયાતોનો અગ્રતાક્રમનો સિદ્ધાંત આકૃતિ સહિત સમજાવો.
3. (a) નીચે આપેલા બે પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે ‘500’ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : **10**
(1) માહિતી સંચારના પ્રકારોની ચર્ચા કરો અને આકૃતિ દ્વારા સમજૂતી આપો.
(2) વખારનો અર્થ આપી, આધુનિક વાણિજ્યમાં વખારના કાર્યો ચર્ચો.
(b) નીચે આપેલ ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે ‘125’ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : **4**
(1) તફાવત આપો : મૌખિક માહિતી સંચાર અને લેખિત માહિતી સંચાર
(2) ‘જાહેર વખારો નાણાંકીય સગવડ મેળવવામાં મદદ કરે છે.’ – સમજાવો.
(3) ‘માહિતી વગરનું સંચાલન શસ્ત્રો વિનાના સૈન્ય જેવું છે.’ – વિધાન ચર્ચો.

4. (a) નીચે આપેલ ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના આશરે '100' શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : 6
- (1) ઉચ્ચતર માધ્યમિક કક્ષાએ વાણિજ્ય શિક્ષણના ધ્યેયો જણાવો.
 - (2) તુલનાત્મક પદ્ધતિનો અર્થ આપી, તેની મર્યાદા જણાવો.
 - (3) વાણિજ્યમાં ઉપયોગી શૈક્ષણિક સાધનની યાદી આપી, તેનું મહત્વ સમજાવો.
- (b) નીચે આપેલ બે પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે '500' શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : 8
- (1) નીચેના મુદ્દાઓને ધ્યાનમાં રાખીને ધોરણ-11 અથવા ધોરણ-12નો કોઈ એક એકમ પસંદ કરીને તે શીખવવા માટેની પાઠ આયોજન નોંધ તૈયાર કરો.
 - (i) વિશિષ્ટ હેતુઓ
 - (ii) શૈક્ષણિક મુદ્દા
 - (iii) શિક્ષક-વિદ્યાર્થીની પ્રવૃત્તિ
 - (2) ઉદાહરણ પદ્ધતિનો અર્થ આપી તેનું વાણિજ્ય શિક્ષણમાં મહત્વ જણાવો.
5. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : 14
- (1) વૈશ્વિક બેંક એટલે શું ?
 - (2) સંજ્ઞા સમજાવો : વીમા પોલિસી
 - (3) અનુસૂચિત (શેડ્યુલ્ડ) બેંક એટલે શું ?
 - (4) નિરીક્ષણ એટલે શું ?
 - (5) સારા નેતાના બે ગુણ લખો.
 - (6) દોરવણીના મુખ્ય ચાર તત્વોના નામ લખો.
 - (7) વિશિષ્ટ વખાર એટલે શું ?
 - (8) સમસ્તર માહિતીસંચાર એટલે શું ?
 - (9) માહિતી પ્રેષણનું મહત્વ શું છે ? (બે મુદ્દા)
 - (10) કોલ્ડસ્ટોરેજ વખારનો અર્થ આપી, તેનું ઉદાહરણ લખો.
 - (11) સિમ્યુલેશન એટલે શું ?
 - (12) ઉદાહરણ પ્રયુક્તિ એટલે શું ?
 - (13) તુલનાત્મક પદ્ધતિના કોઈપણ બે લાભ જણાવો.
 - (14) વાણિજ્યમાં 'કૌશલ્ય પ્રાપ્ત કરે' હેતુના બે વિશિષ્ટ હેતુઓ લખો.

Seat No. : _____

N06-103

November-2014

B.Ed., Sem.-I

B-510 : Business Organisation Management (BOM)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions : (1) All (**five**) questions are compulsory.

(2) Options are internal.

(3) Figures to the right side indicate full marks of the questions.

1. (a) Answer any **one** question from the following **two** questions. Answer should be in about **750** words : **10**
 - (1) Give the meaning of Bank. State the types of the Banks and discuss any two.
 - (2) Give the meaning of Insurance and explain the principles of Insurance.
- (b) Answer any **one** question from the following **three** questions. Answer should be in about **125** words : **4**
 - (1) Write short note on : Insurable Interest.
 - (2) Differentiate between Overdraft and Cash Credit.
 - (3) Insurance distributes the loss occurred due to risk. It does not prevent it.
2. (a) Answer any **two** from the following **three** questions. Each answer should be in about **100** words : **6**
 - (1) "Motivation increases job satisfaction." Explain it.
 - (2) State the characteristics of Planning.
 - (3) 'Budgeting is a web of figures.' Explain it.
- (b) Answer any **one** from the following questions. Each answer should be in **500** words : **8**
 - (1) Define planning and describe the stages of planning.
 - (2) With the help of a figure, explain need hierarchy theory.
3. (a) Answer any **one** of the following questions. Answer should be in about **500** words : **10**
 - (1) Discuss the various types of communication and explain the same through a figure.
 - (2) Give the meaning of warehouses and discuss the functions of warehouse in modern commerce.
- (b) Answer any **one** from the following questions. Answer should be in about **125** words : **4**
 - (1) Distinguish between : Oral Communication & Written Communication.
 - (2) Explain : 'Public warehouses help in availing financial facilities.'
 - (3) "Management without reporting is like an army without ammunition." Explain it.

4. (a) Answer any **two** from the following questions. Each answer should be in about **100** words : **6**
- (1) Give aims of commerce education at Higher Secondary level.
 - (2) Meaning of Comparison method and explain its limitations.
 - (3) List down the teaching aids useful in commerce teaching and explain importance of it.
- (b) Answer any **one** from the following questions. Each answer should be in about **500** words : **8**
- (1) Prepare lesson plan from any unit of Standard 11th or 12th for following points :
 - (i) Specific objectives
 - (ii) Teaching points
 - (iii) Teacher – Student Activity
 - (2) Give the meaning of illustration method and explain its importance in Commerce education.
5. Answer following questions in short : **14**
- (1) Meaning of Global Bank.
 - (2) Explain term : Insurance Policy.
 - (3) What is a Scheduled Bank ?
 - (4) What is supervision ?
 - (5) Write two points on the qualities of a good leader.
 - (6) Write main four elements of Direction.
 - (7) What is special warehouse ?
 - (8) What is Horizontal Communication ?
 - (9) Importance of Reporting. (any two)
 - (10) Explain meaning and give the examples of cold storage warehouses.
 - (11) What is Simulation ?
 - (12) What is Illustration Technique ?
 - (13) Give any two advantages of comparison method.
 - (14) Write two specific aims of skill development in commerce education.
-